

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 374/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice, zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Blyšťanom, Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Rastislavova 68, Košice, vedené pod sp. zn. Rvp 7275/2016, sp. zn. Rvp 7277/2016 a sp. zn. Rvp 7278/2016, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 127/2013 a jeho rozsudkom z 25. marca 2014, postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 362/2012 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 205/2013 a jeho rozsudkom z 11. decembra 2014, ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 800/2014 a jeho rozsudkom zo 17. februára 2016, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 1008/2014 a jeho rozsudkom z 10. marca 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 92/2015 a jeho rozsudkom z 10. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 7275/2016, sp. zn. Rvp 7277/2016 a sp. zn. Rvp 7278/2016 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 7275/2016.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 3. júna 2016 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti Rapid life životná poisťovňa, a. s., Garbiarska 2, Košice (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod sp. zn. Rvp 7275/2016, sp. zn. Rvp 7277/2016 a sp. zn. Rvp 7278/2016, ktorými namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 127/2013 a jeho rozsudkom z 25. marca 2014, postupom Okresného súdu Spišská Nová Ves v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 362/2012 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2014 a v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 205/2013 a jeho rozsudkom z 11. decembra 2014 (spolu ďalej len „namietané rozhodnutia okresných súdov“), ako aj postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 800/2014 a jeho rozsudkom zo 17. februára 2016, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 1008/2014 a jeho rozsudkom z 10. marca 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 92/2015 a jeho rozsudkom z 10. februára 2016 (spolu ďalej len „namietané rozhodnutia krajských súdov“).

Sťažovateľka v sťažnostiach uviedla, že v konaniach vedených okresnými súdmi vystupuje v procesnom postavení žalovanej. Žalobcovia sa v namietaných konaniach domáhali zrušenia rozhodcovských rozsudkov vydaných Arbitrážnym súdom Košice, ktorými boli zaviazaní na plnenie v prospech sťažovateľky. Okresné súdy namietanými rozhodnutiami v prvostupňovom konaní zrušili napadnuté rozhodcovské rozsudky, proti ktorým podala sťažovateľka odvolania. Krajské súdy vo všetkých namietaných rozhodnutiach potvrdili rozhodnutia okresných súdov ako vecne správne.

Sťažovateľka uviedla, že sťažnosť ústavnému súdu je jediným možným prostriedkom ochrany ňou označených práv, pretože v obdobných veciach podala Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolania, ktoré najvyšší súd odmietol ako neprípustné, z čoho je zrejmé, že ani najvyšší súd sťažovateľke neposkytne účinnú ochranu jej práv.

Rozhodnutia krajských súdov považuje sťažovateľka za arbitrárne a nepreskúmateľné. Odvolacie súdy potvrdili prvostupňové rozhodnutia veľmi stručným spôsobom poukazujúc na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) napriek tomu, že podľa sťažovateľky v týchto prípadoch neboli splnené podmienky na jeho aplikáciu a dokonca ani na prijatie potvrdzujúcich rozhodnutí. Odvolacie súdy sa nevysporiadali s podstatnými odvolacími námietkami sťažovateľky, ktoré sťažovateľka v ďalšom texte sťažností podrobne špecifikuje.

Sťažovateľka tiež namietala, že v jej prípade boli porušené aj procesné práva účastníkov konania, keďže prvostupňové súdy nepostupovali v súlade s § 118 a § 129 OSP, preto je celé ich konanie zmätočné a skutkový stav vlastne zistený nebol, čím sa namietané rozhodnutia krajských súdov stali nepredvídateľnými.

Všeobecné súdy vo veciach sťažovateľky pri posudzovaní rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky postupovali podľa jej názoru aj v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS, ako aj záväznými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie (napr. C-342/13, C-472/11).

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd prijal jej sťažnosti na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že označenými postupmi a rozhodnutiami okresných súdov a krajských súdov boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil označené rozhodnutia okresných súdov a krajských súdov a veci vrátil okresným súdom na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania zistil, že sťažnosti v predloženej znení nespĺňajú všetky náležitosti predpísané zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže k nim nie sú pripojené splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom (§ 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné podľa ustanovenia § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

1. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa už začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde

možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 7275/2016, sp. zn. Rvp 7277/2016 a sp. zn. Rvp 7278/2016 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť sťažovateľky, ako aj napadnuté postupy a rozsudky všeobecných súdov, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode I výroku tohto uznesenia.

2. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je

ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka spolu s návrhmi nedoručila ústavnému súdu aj splnomocnenia na zastupovanie pred ústavným súdom napriek tomu, že z obsahu jej podaní vyplýva, že boli koncipované advokátom. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že daný rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z podaní sťažovateľky, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, IV. ÚS 322/2010, IV. ÚS 399/2010, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 267/2010, II. ÚS 309/2010, III. ÚS 262/2010, III. ÚS 210/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

Ústavný súd preto aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľky, ako aj skutočnosť, že sťažovateľke sú známe podmienky konania pred ústavným súdom z množstva jej predchádzajúcich podaní, ktoré boli odmietnuté pre nesplnenie predpísaných náležitostí (sp. zn. I. ÚS 407/2015, II. ÚS 525/2015, II. ÚS 524/2015, III. ÚS 507/2015), konštatuje, že sťažnosti vykazujú také nedostatky náležitostí predpísaných ústavou a zákonom o ústavnom súde, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných

podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ich z uvedeného dôvodu odmietol už pri ich predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. júna 2016